UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Pusillanimitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Iniuſtus quiſque eo atrocius in tormentis obruitur, quo altius peccatis eleuatur, tranſit quod extollitur, permanet quod punitur. Qui honoratur in via, in peruentione damnabitur. & quaſi per amœna prata ad carcerem peruenit, qui per præſentis vitæ proſpera ad interitum tendit. *Greg. li. 6. moral.*

Iuſtum eſt, vt quos culpa ſimul inquinat, per etiam pœna aſtringat, & qui nequaquam diſpari ſunt inquitate polluti, nequaquam tormento crucientur diſpari, quatenus ſimul damnatio conterat, quos ſimilis elatio ſubleuabat.

Horrendo modo fit miſeris mors ſine morte, finis ſine fine, defectus ſine defectu, quia & mors ſemper viuit, & finis ſemper incipit, & deficere defectus neſcit. Mors perimit & non extinguit: dolor cruciat, ſed nullatenus pauorem fugat: flamma comburit, ſed nequaquam tenebras excutit. *Greg. li. 9. Moral.*

Pœna præſens, quæ iniuſti animum à prauis deſideriis mutat, ab æternis ſuppliciis non liberat quos mutat: nam quem præſentia mala non corrigunt, ad ſequentia perducunt, *Greg. lib. 15. Moralium.*

Contra Dominus ad Moyſen, Ego ſum Deus zelotes, qui viſito peccata patrum in filios, vſque in tertiam & quartam generationem, licet non in æquilitate iudicii, ſed magnitudine clementiæ. *Greg. lib. 20. Mor. & hab. 3. q. 4. can. homini.*

Ad diſtricti iudicii iuſtitiam pertinet, vt nunquam careant ſupplicio, quorum mens in hac vita nunquam voluit carere pecato, & nullus detur iniquo terminus vltionis, quia quamdiu valuit, habere noluit terminum criminis. *Idem libro trigeſimo Moralium.*

Quia ſunt culpæ in quibus culpa eſt relaxare vindictam: quærenda ſemper eſt veritas, vt inquiri debeat vtrum accuſatum noxa condemnet, an à pœna innocentia patefacta ſubducat. *Greg. & hab. diſt 28. can. Quia.*

Iuſtius eſt enim iniuſtum iuſte euadere, quam iuſtum iniuſte puniri: quia reus etſi ſemel euaſerit, ſi ſemel perierit, iam non poteſt reuocari. *Ioan. Chryſ ſuper Matth. c. 1.*

Noui & plurimi ſolam pertimeſcunt gehennam: ego autem illius gloriæ amiſſionem, multo amarius, quam ipſius gehennæ dico eſſe ſupplicium horribile. Mille quis ponat gehennas, nihil tale dicturus eſt, quale eſt à beatæ illius gloriæ honore expelli & eſſe exoſum Chriſto. *Idem ſuper illud Matth. 6. Excidetur & in ignem mit.*

Ob hec inflexibilis & obſtinatæ mentis malum punitur æternaliter, licet temporaliter perpetratum: quia quod breue fuit tempore vel opere, longum eſſe conſtat in pertinaci voluntate: ita vt ſi nunquam moueretur, nunquam peccare deſineret: imo ſemper viuere vellet, vt ſemper peccare poſſet. *Bernardus Epiſtol. 253.*

Iuſte puniuntur, qui licitis abutuntur, iuſtius vero puniuntur, qui aliena rapere conantur: ſic ſatanas cælum, ſic protoplaſtus perdidit paradiſum. *Hugo lib. 2. de Anima.*

Occultam culpam ſequitur aperta percuſſio, vt malis exterioribus interna puniantur, & cor publice corruat, quod latenter peccabat. *Caſſiod. ſuper Pſal. Dixit inſipiens.*

Non ergo illi, quos monemus agere pœnitentiam, quærant ſibi comites ac ſupplicia, nec gaudeant, quia plures inueniant ſibi ſimiles: Nam propterea nō minus ardebunt, quia cum multis ardebunt. *Auguſt. de pœn. & hab. 2. q. 1. can. Multi corriguntur. §. Non ergo.*

¶ Poetarvm Dicta.

Lucanus lib. 3. Pharſaliæ.

Quicquid multis peccatur inultum eſt.

Horat. ſerm. lib. 1. Satyra 3.

Adſit
Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas,
Nec ſcutica dignum horribili inſectere flagello.

Horat. Epiſt. lib. 1. Epiſt. 17.

Oderunt peccare boni virtutis amore:
Oderunt peccare mali formidine pœnæ.

Iuuenalis Satyra 2.

Sed illos
Defendit numerus iunctæq; vmbone phalanges.

¶ Philosophicæ Sententiæ.

Lento enim gradu ad vindictam ſui diuina procedit ira, tarditatemq; ſupplicii grauitate compenſat. *Val. Max. lib. 1.*

Et pœnam ſemper ante oculos verſari putent, qui peccauerunt. *Cic. pro Milone.*

At vero ſcelerum in homines atque impietatum nulla expectatio eſt, itaque pœnas luunt non tam iudiciis quæ quondam nuſquam erant, hodie multifariam nulla ſunt, vbi ſunt ficta, tamen perſæpe falſa ſunt, vt eos agitent, inſectenturque furiæ non ardentibus tædis, vt in fabulis, ſed angore conſcientiæ, fraudiſq; cruciatu. *Cic. lib. 1. de Leg.*

Sceleris etiam pœna triſtis, & præter eos euentus qui ſequuntur, per ſe ipſa maxima eſt. *idem lib. 2. de Legib.*

Noxiæ par pœna eſto, vt in ſuo vitio quiſq; plectatur. *idem lib. 3. de Legib. in fine.*

Etenim nec domus nec reſpublica, ratione quadam & diſciplina deſignata videatur: ſi in ea nec recte factis præmia extent villa, nec ſupplicia peccatis. *Idem l. 3. de natura deorum.*

Conſpiratorum ac ſceleratorum, etſi paucitas contemni poſſit, tamen pertinacia magna pœna afficienda eſt, ne malo exemplo ceteri moueantur. *Paulus Oroſius li. 8.*

Boni paſtoris eſt, tondere pecus, non deglubere. *Suetonius in Tiberio.*

Satis pœnarum eſt potuiſſe puniri, grauis tamen pœna eſt, quem facti pœnitet. *Seneca in Prouerbiis.*

Oportet bonos prouocare ad virtutes per præmia, malos autem per pœnam, inſanabiles totaliter exterminare. *Ariſtot. l. 10. Ethicorum.*

Communis omnium lex affirmat, iuſte puniri hoſtem, qui [illegible] or inuaſit. *Thucyd. l. 3.*

Multum ad coercendam audaciam valet propoſitum puniti [illegible] exemplum, cum ipſa miſeri præſens forma viuentis, & ad rec[illegible] tionem admonere conſcios, & ad ſciſcitationem cogit ignaros. [illegible] *ro. hiſt. l. 6. c. 11.*

¶ Adagia.

Tibicen vapulat, ὅτι ἀτύχῃ μάγειρος ἀδικήσας, τὸν αὐλητὴν [illegible] πληγάς.

Id eſt: quicquid coquus peccauerit, tibicen accipere ſolet plagas. Nullus homo læſo indemnis euaſit coquo. Athenæus.

Canis vindictam.

Subaudiendum paſſus eſt. Macedonicum adagium in eos, qui præter expectationem pœnas dant iis, quos aliquando læſerunt.

¶ Exempla Biblica.

Punitionis homicidarum *exempla*: Cain. *Geneſ. 4. 11. &c.* Simeon & Leui, 49. 5. Zebah & Salmuna, *Iudic. 8. 19.* Amalechita Saulis interfector, 2. *Sam.* 1. 15. 16. Baana & Rechob, 4. 10. 11. Fames propter Saulis homicidium, 21. 1. Ioab, 1. *Reg.* 2. 31. Achab, 20. 18. 19. Ioram 2. *Reg.* 9. ℣. 24. 25. 26. Achab & Iezabel, 9. 7. 10. 33. filii Achabi homicidæ 10. ℣. 7. Athalia, 11. 16. 16. 20. ſerui Amaſiæ, 14. 6. Phacee, 15. ℣. 3[illegible] [illegible] chim, 24. 24. 2. 3. 4. Sennacherib. 2. *Paral.* 32. 21. Andronicus, 2. *Mach.* 4. 34. 37. Antiochus, 9. 28. Nicanor, 15. 30. Herodes Agrippa, *Act.* [illegible] Homicidii lex, *Exod.* 21. 12. *Num.* 35. 16. Homicidii vltor Deus, *Gen.* 9. ℣. 6.

Vide, Pœna, Vltio.

Puſillanimitas.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

PVſillanimitas, Græce ἀνανδρία, μικροψυχία, [illegible] ὁ, ἄνανδρος, puſillanimis dicitur. Eſt autem puſillanimitas, [illegible] oppoſita magnanimitati per defectum, quia deficit puſillanimis à proportione ſuæ potentiæ, dum recuſat in illud tendere, quod eſt commenſuratum ſuæ potentiæ.

Puſillanimitas eſt contraria magnanimitati ſecundum defectum, præſumptio autem ſecundum exceſſum, ideo vtraq; eſt peccatum. *ex B. Thom. ſecund. Secundæ. q. 130.*

Puſillanimitas, *ſecundum Ariſt.* eſt vitium quo impotentes videntur animi, ad felicitatem infelicitatemq;, honorem & dedecus ſuſtinendum.

¶ Sententiæ Biblicæ.

Puſillanimitas vituperabilis.

Noli eſſe puſillanimis in animo tuo *Eccl. 7.*

Dicite puſillanimis, confortamini, & nolite timere. *Eſa. 35.*

Conſolamini puſillanimes. 1. *Theſſ. 5.*

Puſillanimorum exempla. Loth *Gen.* 19, 19. Iſraelitæ, *Exod.* 14. [illegible] & 20. 19. Exploratores, *Num.* 13. 29. Saul & populus, 1. *Sam.* 17. 11. & 28. 5. Roboam, 2. *Chron.* 13. 7. Ephraimite, *Eſai.* 7. 2. Apoſtoli, *Matth.* 8. 26. Petrus, *Matth.* 14. 30. & 26. 58. Diſcipuli, *Matth.* 26. 56. Iuuenis, *Marc.* 14. 52. Nicodemus, *Ioan.* 3. 2. Cæci nati parentes, *Ioan.* 9. 22. Principes Iud. *Ioan.* 12. 42.

¶ Sententiæ Patrvm.

Segniſſimi eſt torpere, cum ſe ad profectum cognoſcat inuitari eſſe. *Caſſ. l. 1. Epiſt. 1.*

Deiectę mentis eſt, qui familiaris rei meminit, quum vocatur ad regnum animus plumbeum numulum theſauris regalibus anteponit, pauper ſenſus, qui paruis incumbens perdit magna, & inhians temporalibus perdit ſempiterna. *Petr. Chryſol.*

Remiſſio quæ os prælati obſtruit, quæ mentem eius deiicit, quæ adulatorem & venditorem olei facit, dum ſibi quietem & honorificentiam venatur in fauorem principum, hæc miſeros præcipitat in foueam ſcandalorum: hæc eſt remiſſio, per quam vnus ædificat parietem, & alius linit: per quam laudatur peccator in deſideriis animæ ſuæ, & iniquus benedicitur, imo per hanc canes muti non valentes latrare per conſenſus vniformitatem, faciem & ſimilitudinem peccatorum aſſumunt, ſicut ſcriptum eſt,

Vſquequo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

...o iudicaris iniquitatem, & facies peccatorum ſumitis. *Pet. ... quadam epiſt.*

¶ Philosophicæ Sententiæ.

...bellum inferunt iis quibus præeſſe ſe dignos putant, ſi ſpe ... quam præſumpſerant opinione infirmiores ſuccum... mox animus, ſicut antea ſupra vires: ita poſt modum ... eſt. *Tucyd. lib. 7.*

... acceptis reſponſis, Romani non abiecerunt animos, id ... iis accidere qui magnum aliquod bellum ſuſcipiunt, & ... auxiliorum ſpem habent. *Dionyſ. Halic. lib. 5.*

... nimia dominandi libidine, plura quam retinere poſſit am... minime laudandus eſt: verum haud minus vituperan... qui nimia ſuſpicione & formidine ſeipſum magnis occa... multis periculis ac magno labore partis diſpoliat. Imo, ... vterque error ſit grauiſſimus, magis vituperandum in ... principe eſt illud conſilium, quod ex timore, & animi infir... quam quod ex generoſitate magnitudineque animi profi... & laudabilius eſt cum periculo, immodica parare conari, ... periculi fuga rariſſimas occaſiones corrumpere. *Fr. Guicci... lib. 16.*

... eſto negotiis, quæ deſcendiſti, nec luctare cum offi... ſemel cœpiſti. Turpe oneri cedere. *Senec.*

...imitatis eſt non honorem, nec ignominiam, nec felici... nec infortunia poſſe ferre, ſed honoratum intumeſcere & ... prospero auctum efferri, ignominiam autem ne mi... ferre poſſe, aberratio vero eſt infortunium non diiudicare ... conqueri de omnibus, & ægro animo ferre: præterea ... omnes neglectus contumeliam, & ignominiam vocet et... imprudentiam, & obliuionem admiſſos, quam conco... ſordes, querimonia, diffidentia, humilitas. *Ariſt. ...*

...imus eſt paruorum membrorum, paruorum articulorum, macer, paruorum oculorum, & paruæ faciei, qualis fuit Leucadius Corinthius. *Ariſt. phyſiogn. c. 6.*

Puſillanimus eſt, qui minoribus ſe dignum, quam ſit, eſſe arbitratur. 4. *Ethic. c. 3.*

Puſillanimus eſt intelligens, & talis opinio peiorem ipſum reddit, ab honeſtis enim actionibus, & ſtudiis vt indignus, & ab externis bonis abſtinet. *idem ibid. c. 3.*

Puſillanimi ſunt, qui ſe ſubmittunt, & magis, quam par eſt, abiiciunt. *mag. mor.* 1 *c. 23.*

Puſillanimitas eſt vitium animæ, per quod neutram poſſunt formam ferre, nec honorem, nec ignominiam. *Idem de virtus.*

¶ Profana Exempla.

Domitianus Cæſar oblatum à ſenatu nouum & inexcogitatum honorem, quanquam omnium talium appetentiſſimus; metu inſidiarum recuſauit, quo decretum erat, vt quoties gereret conſulatum equites Rom. quibus ſors obtigiſſet, trabeati, & cum haſtis militaribus præcederent eum, inter lictores apparitoreſque. *Suet.*

Ludouicus XI. Gallorum Rex Cotterii medici obiurgationes, quas vix mediaſtinus ab impotente domino ferret, tam ſtupida tulit patientia: vt qui erga omnes tyrannum ſe gerebat, medici mancipium eſſet: cuius arte ſe immortalem fore, ſtultiſſimus homo ſperabat. *Phil. Cominæus.*

Perſeus Macedoniæ Rex à L. Paulo Æmilio captus, tam humilem ſe geſſit, & contemptum, vt inſtar ſerui ad pedes victoris ſeſe abiecerit, hocq; ipſo Æmilii victoriam per ſe ſplendidam, ignauiæ ſuæ oſtentatione offuſcarit. *Plut. in Æmil.*

Cn. Compeius clade Pharſalica accepta, magnum ſe non eſſe amplius recordans, attonito ſimilis, à caſtris abſque comitatu ſe lento gradu ad mare contulit, priſtini decoris & magnanimitatis penitus oblitus. *Plut.*

Vide, Magnanimitas.

FINIS LIBRI DECIMIQVARTI.

AAAAA POLYAN-